

Misstanden in kindertehuizen Roemenië

EU moet besteding geld voor gehandicapte kinderen goed controleren

Wie herinnert zich niet de schokkende beelden van gehandicapte kinderen in kindertehuizen in Roemenië na de omwenteling eind jaren tachtig, begin jaren negentig van de vorige eeuw. Sindsdien is er wel wat verbeterd, maar er moet nog heel veel gebeuren. De EU moet daarop toezien.

VRIJPLAATS

door Hans Blokland

Afgelopen week bezocht ik kindzorginstellingen in Oost-Roemenië. Speciaal onderwijs, de kinderbescherming, een dagcentrum en een vereniging van ouders van kinderen met autisme passeerden de revue. Tijdens het bezoek maakten de kranten melding van problemen in de kindzorg op basis van een controle van de Sociale Inspectie, begin van september. Het dagblad *Evenimentul zilei* spreekt van 'rampzalige omstandigheden in het pleegzorgstelsel' en van

'hongerende kinderen die in ongelofelijke ellende leven'. De Inspectie stelt zelfs voor een aantal instanties strafrechtelijk te vervolgen. De misstanden zijn een symptoom van het hardnekkige gebrek aan aandacht voor het belang van het kind.

Roemenië boekt weliswaar vooruitgang. Zo zie ik in de zorg voor gezonde kinderen absoluut verbetering. Een probleem is wel het nieuwe verschijnsel dat ouders in andere EU-landen gaan werken. Hun kinderen laten ze achter bij familieleden. Die zijn vaak niet tegen die taak opgewassen, met verwaarlozing als gevolg.

Met de situatie van kinderen met een handicap heb ik echter veel meer moeite. In de steden zijn veel verbeteringen zichtbaar. Therapie of onderwijs passend bij de handicap van het kind ontbreken evenwel ook daar. De diagnostiek en hulpverlening aan kinderen met speciale aandoeeningen zijn onvoldoende. Wat ik het meest zorgwekkend vind, is het gebrek aan voorzieningen op het platteland. Daar

ontbreken nagenoeg alle zorg en onderwijs voor mensen met een handicap. Veel kinderen gaan helemaal niet naar school. Op welke hulp de kinderen wettelijk recht hebben, is onbekend bij ouders en lokale instanties. De helft van de kinderen met een handicap ontvangt geen zorg, geen therapie en geen onderwijs. Ik vind dat daar snel verandering in moet komen. Het platteland moet daarbij absolute prioriteit krijgen.

Urgentie

De Roemeense overheid heeft echter nog geen gevoel van urgentie. Of zij kinderen met een handicap belangrijk acht, valt af te leiden uit het geld dat ze ervoor beschikbaar stelt. Dat is veel te weinig. En die financiële middelen zijn ook nog grotendeels afkomstig van de EU en buitenlandse hulporganisaties. Deze buitenlandse sponsors zetten goede projecten op waarvan ik overtuigende voorbeelden heb gezien. Zoals het dagcentrum voor achttien kinderen met autisme van de Nederlandse

Inge-José Smelik van de Stichting Ancora Salvarii. Het verschil dat dit maakt in het leven van de kinderen is enorm. Ze heeft een wachtlijst van vijftig kinderen uit de stad. Naar zulke initiatieven is dus veel vraag.

Het mag niet beperkt blijven tot voorbeeldprojecten. De projecten ontvangen nu financiering uit het buitenland. Als die afloopt, moet de Roemeense overheid zulke initiatieven overnemen en vooral ook voortvarend uitbouwen.

De Europese Unie moet zich hierbij betrokken tonen en de ontwikkelingen nauwlettend volgen. Kindertehuizen vormden immers een controversieel onderwerp tijdens het toetredingsproces van Roemenië tot de EU en het raakt de mensenrechten. Een aantal wetten is met behulp van internationale experts aangepast om ze in lijn te brengen met de standaarden die in de EU gebruikelijk zijn. Het voorschrijven van wetswijzigingen noopt ook tot het kijken naar de uitvoering ervan en de resultaten. Daarbij constateer ik dat

het nog ontbreekt aan passende zorg, therapie en onderwijs voor kinderen met een handicap of chronische ziekte.

De EU heeft hierbij niet alleen een rol in het controleren van de voortgang, maar kan ook stimuleren. Roemenië mag de Structuurfondsen van de EU gebruiken voor integratie van kinderen uit tehuizen en mensen met een handicap in de samenleving. Daarom stellen we in het Europese Parlement voor dat een deel van dit geld specifiek aan de kindzorg moet worden besteed. Het gaat daarbij om een bedrag van 315 miljoen euro. Bij de Structuurfondsen geeft niet alleen de EU geld. De lidstaat moet er geld bijleggen. Dit stimuleert de Roemeense overheid om te investeren in de zorg voor kinderen met een handicap. Die kan niet alleen maar blijven draaien op buitenlandse sponsors en dat moet Roemenië als EU-lidstaat ook niet willen.

Dr. J. Blokland is lid van het Europees Parlement voor ChristenUnie en SP.



De toestand in de Roemeense kindertehuizen was ten tijde van de 'Wende' deplorabel, zoals op deze foto is te zien. Maar ook nu nog spreken de eigen kranten van 'hongerende kinderen die in ongelofelijke ellende leven'. | foto EPA/Robert Gement